

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
epost: n.remissvar@regeringskansliet.se

**Betänkandet SOU 2018:46 En utvecklad översiktsplanering -
Del 1: Att underlätta efterföljande planering
Del 2: Kommunal reglering av upplåtelseformen**

Sammanfattning

Ånge kommun har tagit del av betänkande ”En utvecklad översiktsplanering” (SOU 2018:46), del 1 och del 2.

Som en liten kommun ser vi positivt på att förslaget intentioner är att underlätta efterföljande planering och att vi kan erhålla ett tydligare och större stöd från staten vid planering och framtagande av översiktsplan. Tydligheten som förslaget lägger fram i form av vägledning, stöd och gemensamt kartmaterial ses som mycket positivt. Tydligare regler underlättar för kommunen i arbetet med översiktsplanen.

Det som oroar oss är att tidsrymden för införandet av förslaget som ligger redan 2020-01-01 respektive 2021-01-01. Utifrån att flera statliga myndigheter har i uppdrag att ta fram vägledningsmaterial, utbildningar, kartmaterial och vara oss kommuner behjälpliga, är det av största vikt att allt finns på plats när införandet sker. Om förenklingar som föreslås inte finns på plats är risken stor att det hela blev ”bara” krångligare och otydligare.

Del 1: Att underlätta efterföljande planering

Utredningen ger följande förslag (*kursivt*) för att utveckla översiktsplaneringen och därefter följer kommunens yttrande under varje punkt.

1. Översiktsplanen ska fortfarande vara vägledande för efterföljande planering och prövning och inte bindande.

Yttrande: Översiktsplanen är ett omfattande dokument och inte alltför lätt att enkelt ändra. Det gör att planen kan ”bromsa upp” utvecklingen i stället för att underlätta om planen skulle vara bindande. Vi lever i en föränderlig värld och då blir det mer flexibelt med en översiktsplan som är vägledande och inte bindande. Därför anser vi att utredningens förslag är bra.

2. Kommunen ska inte kunna reglera omfattningen av krav på bygglov genom föreskrifter i översiktsplanen.

Yttrande: För att uppnå en enhetlig prövning över hela landet av kraven i bygglovsprocessen, bör inte kommunen kunna reglera omfattningen av krav på bygglov i översiktsplan.

3. *En planeringsstrategi ska antas senast 15 månader efter ordinarie val. Där ska kommunfullmäktige ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplanen och dess aktualitet. Det ska inte krävas något samrådsförfarande och inte heller omfattas av kravet på miljöbedömning.*

Yttrande: Det kan bli lättare att få en fungerande översyn av översiktsplanen med en planeringsstrategi eftersom den inte ser ut att vara lika omfattande och kräver inte samråd och liknande på samma sätt som en översiktsplan gör. Kommunen får litet större press på sig att se till att översiktsplanen hålls aktuell.

4. *Det ska finnas tydliga regler för när översiktsplanen ska anses vara aktuell. Om fullmäktige inte antagit en planeringsstrategi inom 15 månader efter ordinarie val, ska planen upphöra att vara aktuell. Om planen inte är aktuell, ska inte det s.k. standardförfarandet för detaljplaner få tillämpas och att den inte längre kan ge hänvisning om lämpliga LIS-områden.*

Yttrande: Det är bra med tydliga regler om när en översiktsplan är att betrakta som aktuell eller inte. Förslaget om att inte få använda sig av standardförfarande vid detaljplanering och hänvisa till LIS-områden när planen inte är aktuell kan ses som en sanktion från staten. Det blir ytterligare en påtryckning från statens sida att få kommunerna att hålla översiktsplanen aktuell.

5. *Utredningen föreslår ytterligare vägledning till kommunerna för att kunna nyttja befintliga planinstrument bättre.*

Yttrande: Det måste anses bra och lovvärt om kommunen kan få mer vägledning kring de befintliga planinstrumenten.

6. *Kraven på översiktsplanen bör förtydligas bl.a. när det gäller syfte och innehåll. En markanvändningskarta föreslås visa hur mark och vatten är tänkt att användas. Övergripande kategorier bör vara stadsbygd och tätortsområden, landsbygd, verksamheter, transporter och infrastruktur, grönstruktur samt vatten. Kommunen kan välja att göra indelningen ännu mer detaljerad.*

Yttrande: Kraven på översiktsplanen behöver absolut förtydligas så att syfte och innehåll blir tydligare och mer enhetliga för kommunerna. Förslaget på att en markanvändningskarta ska redovisas är bra.

7. *En ändring till att de väsentliga konsekvenserna av översiktsplanen ska redovisas tydligt.*

Yttrande: Förslaget innebär en ändring från att "konsekvenserna ska redovisas" till att "de väsentliga konsekvenserna ska redovisas". Dessa ska dessutom bedömas utifrån miljöbalkens krav på strategiska miljöbedömningar, regeringens beslutade nationella strategi för fysisk planering samt relevanta regionala mål, planer och program. Där kan kommunen behöva få hjälp med vägledning för vad som är väsentliga konsekvenser.

8. *Utredningen föreslår några mindre ändringar i processen med att ta fram en översiktsplan. Förslaget om att PBL ska ange vilka moment i miljöbedömningen som ska genomföras för att uppfylla kraven på samråd påverkar även detaljplaner.*

Yttrande: Förslaget förefaller väl genomtänkt och förhindrar troligtvis en del dubbelarbete med planarbetet.

9. *Tydligare vägledning och ändamålsenliga underlag från staten skapar bättre förutsättningar för kommunernas planering och borde leda till att ingripande-grunderna inte leder till så mycket arbete under detaljplaneprocessen.*

Yttrande: En bättre vägledning och bra underlag underlättar för kommunen att göra ett bra detaljplanearbete utan att göra ”dubbelarbete” och utan att staten måste ingripa.

10. *Boverket bör ta fram en vägledning för hur mellankommunala och regionala frågor bör hanteras i PBL.*

Yttrande: Vägledningar underlättar och kanske kan en webutbildning genomföras där flera kommuner deltar och börjar diskutera aktuella frågor.

11. *Länsstyrelsen bör verka för att översiktsplanen är lämpligt utformad i förhållande till strandskyddsbestämmelserna i övrigt och inte bara när det gäller landsbygdsutveckling i strandnära lägen.*

Yttrande: En gemensam syn på strandskyddsbestämmelserna är önskvärd. Där skulle kanske länsstyrelserna behöva handledning för att uppnå en enhetlig bedömning över hela landet.

12. *Länsstyrelsen bör få överpröva en kommuns beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelse om beslutet kan antas innebära att ett enstaka byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.*

Yttrande: Ett bra förslag, men har länsstyrelsen verkligen resurser att gå in på detta? Ofta innebär det att länsstyrelsen måste ut på plats.

13. *Länsstyrelsens granskningsyttrande ska utformas som ett ”kvitto” från staten på översiktsplanen. Länsstyrelsen ska också tillhandahålla ett reviderat granskningsyttrande vid behov.*

Yttrande: Vi har inget att invända mot förslaget.

14. *Länsstyrelsen ska redovisa underlag om mellankommunala och statliga intressen som kan ha betydelse för planens aktualitet. Underlaget ska redovisas det tredje året varje mandatperiod.*

Yttrande: Det blir mycket bra om kommunen får bra och aktuellt underlag från länsstyrelsen. Tyvärr är inte det fallet idag. Nya underlag kan ha kommit utan att kommunen fått meddelande om att det är nya direktiv som gäller. Det är bra att detta ska redovisas det tredje året varje mandatperiod. Då kan planeringsstrategin påbörjas i god tid. Ett problem kan vara att ett val kommer mellan de tidpunkter då underlagen kommer in till kommunen och då planeringsstrategin ska vara antagen av kommunfullmäktige.

15. Lantmäteriet bör också tillhandahålla översiktsplaner. En plattform för detta bör utvecklas i samarbete med Boverket som tar fram en standard för digitala översiktsplaner.

Yttrande: Förslaget är bra. Plattformen tillsammans med standard för digitala översiktsplaner bör vara klar innan bestämmelserna börjar gälla.

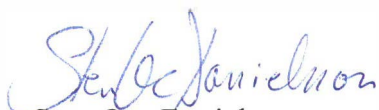
16. Författningsförslagen föreslås träda ikraft 1 januari 2020 utom de som standardförfarande vid detaljplaneläggning och bestämmelserna om LIS som föreslås träda i kraft 1 januari 2021.

Yttrande: Förslagen till nya författningar är tänkta att börja gälla 2020-01-01 resp. 2021-01-01. Det förefaller vara kort tid med tanke på att remissvaren ska tas in, bearbetas och eventuellt ska ändringar göras i författningarna. Det är mycket bra om de som är berörda av detta, har en möjlighet att i god tid få chans att sätta sig in i ändringarna.

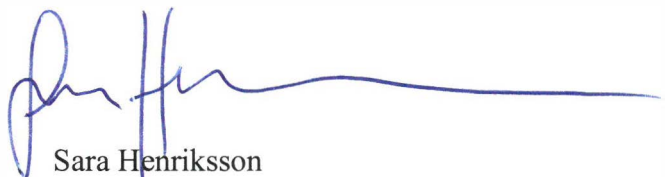
Del 2: Kommunal reglering av upplåtelseformen

Yttrande: Ånge kommun är en liten kommun med vikande befolkningsunderlag. Därför finns inte den typ av problem med omvandling av hyresrätter till bostadsrätter som finns i större, mer expansiva orter. Därmed är det svårt för kommunen att lämna några synpunkter på detta, även om utredningens förslag verkar genomtänkt och genomförbart utan alltför många hinder.

FÖR ÅNGE KOMMUN

Sten-Ove Danielsson
Kommunstyrelsens ordförande

Sara Henriksson
Kommunchef